

โอกาสและอุปสรรคของนักบัญชีไทย ในเขตจังหวัดชลบุรี  
จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ลัดดา จัปสรทิพย์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สำหรับผู้บริหาร  
วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา  
มิถุนายน 2557  
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

## บทที่ 5

### สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “โอกาส และอุปสรรคของนักบัญชีไทย ในเขตจังหวัดชลบุรี จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิจัยด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งหมด 20 คน ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วารสาร เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทางบัญชี การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้กระบวนการทางการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการพิจารณาประเด็นที่สำคัญ ตีความหมายพร้อมทำการตั้งข้อความ หรือประโยคที่สำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับโอกาส และอุปสรรค ของนักบัญชีไทย และนำมาจัดกลุ่ม (Theme and sub-theme) โดยเสนอข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

1. การนำเสนอผลการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผลการวิจัย
4. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

#### การนำเสนอผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาถึง โอกาส และอุปสรรคของนักบัญชี ในเขตจังหวัดชลบุรี จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อศึกษาแนวทาง และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงกลยุทธ์ทางการตลาดของวิชาชีพบัญชี การพัฒนาองค์กร จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

#### สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็น เพศชาย 3 คน เพศหญิง 17 คน ระยะเวลาในการประกอบวิชาชีพบัญชี อยู่ในช่วงตั้งแต่ 2-15 ปี และช่วงอายุ 24-41 ปี สำหรับระดับการศึกษาอยู่ในระดับตั้งแต่ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (สาขาบัญชี) จนถึง ระดับ

ปริญญาโท (สาขาบัญชี) ตำแหน่งพนักงานบัญชี หัวหน้าแผนกบัญชี ผู้จัดการฝ่ายบัญชี ซึ่งบุคคลเหล่านี้ มีหน้าที่ทำงานด้านบัญชี มีทั้งธุรกิจบริการ และธุรกิจซื้อขายไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความรู้พื้นฐาน และความเข้าใจในประชาคมอาเซียน

### 1. การรับรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

ปัจจุบัน นักวิชาชีพบัญชีส่วนใหญ่จะเข้าใจถึงข้อมูลข่าวสารของประชาคมอาเซียน ซึ่งรับรู้ได้จากสื่อ โทรทัศน์ วิทยุ ข่าวสารคดี ข่าวหนังสือพิมพ์ และการประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ โดยเข้าใจว่า ประชาคมอาเซียนเป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 10 ประเทศ ได้แก่ ประเทศ บรูไน สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนาม ลาว กัมพูชา และไทย โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ 4 หลัก

- 1.1 การตลาดและฐานการผลิตร่วม
- 1.2 การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ
- 1.3 การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค
- 1.4 การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

### 2. ประชาคมอาเซียน จะส่งผลกระทบต่อวิชาชีพบัญชี

การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมีการเปิดเสรีการค้า การบริการ ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจ และอาชีพนักบัญชี ในเรื่องดังต่อไปนี้

#### 2.1 ข้อดี

- 2.1.1 ต่างประเทศเข้ามาเปิดให้บริการในประเทศไทยได้ เช่น มาตั้งบริษัท ในประเทศไทย หรืออาจเข้ามาในลักษณะของที่ปรึกษา
- 2.1.2 การระดมเงินทุนหาเงิน เนื่องจากมีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน
- 2.1.3 นักวิชาชีพบัญชีสามารถให้บริการในต่างประเทศได้
- 2.1.4 ตลาดนักบัญชีจะขยายใหญ่ขึ้น ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ในวิชาชีพ
- 2.1.5 ทำให้เกิดการจ้างงานสูงขึ้น เนื่องจากประเทศไทยมีนักบัญชีมีอาชีพอยู่ ไม่น้อย ซึ่งอาจเป็นที่ต้องการของนักลงทุนต่างชาติ

#### 2.2 ข้อเสีย

- 2.2.1 มีนักบัญชีต่างชาติเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพิ่มเป็นจำนวนมากขึ้น โดยอาจเข้ามาในลักษณะติดสอยห้อยตาม หรือเดินทางเข้ามาหางานทำเอง ซึ่งทำให้เกิดการแข่งขัน และอาจมีนักบัญชีไทยตกงานเพิ่มขึ้น
- 2.2.2 ค่าแรงงานของไทยสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กลุ่มประเทศ CLMV อาจทำให้นักลงทุนไม่เข้ามาลงทุน

### 3. ความรู้เกี่ยวกับ AEC Blueprint

ความเข้าใจในพื้นฐานของ AEC Blueprint นักบัญชี 12 ใน 20 คน เข้าใจว่า มันคือ วัตถุประสงค์การจัดตั้งประชาคมอาเซียน ส่วนที่เหลือ เข้าใจว่า เป็นพิมพ์เขียว เกี่ยวกับแผนบูรณาการทางเศรษฐกิจ ซึ่งกำหนดเป้าหมายการเปิดเสรีการค้า 4 รูปแบบ (4 Modes of supply)

4. MRA กรอบข้อตกลงยอมรับร่วมคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบริการ มีกี่สาขา นักวิชาชีพบัญชีส่วนใหญ่เข้าใจถึง MRA กรอบข้อตกลงยอมรับร่วมมี 7 สาขาอาชีพ ได้แก่ สาขาวิศวกร สาขาแพทย์ สาขาทันตแพทย์ สาขาพยาบาล สาขาสถาปัตยกรรม สาขาช่างสำรวจ และสาขาบัญชี ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพเข้าใจตรงกัน ถ้าต้องการเข้าไปทำงานในกลุ่มประเทศอาเซียนต้องศึกษาถึงกรอบ MRA และส่วนน้อยที่เข้าใจว่า MRA คือขั้นตอนการลด/ ยกเลิกกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าบริการ

5. ผู้ประกอบวิชาชีพ ภายใต้อัตกอล AFAS มีข้อดี และข้อเสีย ในการประกอบอาชีพบัญชี

ในภาพรวมการเข้าใจในข้อตกลง AFAS ยังมีความเห็นที่ขัดแย้งกัน นักวิชาชีพบัญชีส่วนหนึ่งคิดว่าเป็นการเจรจาเปิดตลาดเสรีการค้า อีกส่วนหนึ่งคิดว่าเป็นข้อตกลงในตลาดการค้าเสรี ซึ่งในส่วนนี้พอสรุปประเด็นได้ดังนี้

#### ข้อดี

1. ตลาดบริการจะมีเพิ่มมากขึ้น
2. การจัดตั้งธุรกิจในด้านจะสะดวกสบายขึ้น
3. ทำให้เกิดการจ้างงาน
4. สามารถเลือกงานได้ตามความถนัดของตน
5. การลด/ ยกเลิกกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคในการประกอบอาชีพบริการ

#### ข้อเสีย

1. นักบัญชีต่างชาติเข้ามาทำงานได้สะดวกขึ้น ทำให้ถูกแย่งงานในอาชีพนักบัญชี
2. คู่แข่งขันทางวิชาชีพเพิ่มขึ้น
3. มีอุปสรรคต่อการเข้าสู่ตลาด เช่น จำนวนบุคลากรที่ให้บริการ สัดส่วนการถือหุ้น

#### ในนิติบุคคล

6. ผลกระทบของการเคลื่อนย้ายแรงงานในวิชาชีพบัญชี

ในเรื่องของการเคลื่อนย้ายแรงงานในวิชาชีพบัญชี ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความคิดเห็นที่ตรงกันว่ามีผลกระทบอย่างแน่นอน แต่แบ่งระดับ ดังนี้ ส่งผลกระทบเล็กน้อยหรือบางส่วน ส่งผลกระทบในระยะยาว และส่งผลกระทบอย่างมาก ในเรื่องของการแย่งอาชีพ ศักยภาพของนักบัญชี

มีอาชีพ เพราะแต่ละคนมีศักยภาพในการทำงานไม่เท่ากัน จึงทำให้นักบัญชีต้องเพิ่มศักยภาพในการทำงาน เพื่อที่จะได้สู้กับนักบัญชีต่างชาติได้

7. ตลาดวิชาชีพบัญชี สามารถแข่งขันกับกลุ่มประเทศอาเซียน เช่น เวียดนาม ลาว พม่า นักวิชาชีพบัญชี ให้ความเห็นตรงกันว่า ตลาดวิชาชีพบัญชีสามารถแข่งขัน กับ ประเทศเวียดนาม ลาว พม่า ได้อย่างแน่นอน ด้วยเหตุผลที่ว่า ตลาดวิชาชีพบัญชีไทยมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของชาวต่างชาติ จะเห็นได้จากการจัดอันดับของกลุ่มอาเซียน ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 3 รองจาก สิงคโปร์ และมาเลเซีย นอกจากนี้ยังสภาวิชาชีพยังได้ปรับมาตรฐานการบัญชีให้สอดคล้องกับมาตรฐานบัญชีนานาชาติ เพื่อให้มีความเป็นสากล และเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ

ส่วนที่ 3 ความรู้ ความตระหนัก และความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชี

1. ความรู้เกี่ยวกับ IFRS มีความสำคัญอย่างไรกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ในความรู้เกี่ยวกับ IFRS ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเข้าใจถึงมาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ยอมรับกันทั่วโลก และสภาวิชาชีพได้มีนำมาปรับเปลี่ยนเลขฉบับเพื่อให้สอดคล้องกับธุรกิจในประเทศไทย และใช้เป็นแนวในการปฏิบัติงานบัญชี

2. ความรู้เกี่ยวกับ IAS มีความสำคัญอย่างไรกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีอาชีพทุกคนจะเข้าใจในเรื่องของ IAS ว่าเป็นมาตรฐานการบัญชีนานาชาติ มีความสำคัญกับนักบัญชีโดยใช้เป็นหลักการในการบันทึกบัญชี ซึ่งสภาวิชาชีพได้นำมาปรับเปลี่ยนให้เทียบเคียงกับมาตรฐานของบัญชีไทย เพื่อสร้างให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในระดับประเทศ

3. มาตรฐานการบัญชีไทย เหมือนกับ หรือต่างกับกับมาตรฐานการรายงานงบการเงินระหว่างประเทศ (IFRS)

ในคำถามนี้ผู้ประกอบวิชาชีพมีเสียงแตกต่างกัน บางคนก็ว่าแตกต่าง บางคนก็ว่าไม่แตกต่าง หรือบางคนก็ว่ามันมีความคล้ายกัน ซึ่งมีเหตุผลดังนี้

3.1 แตกต่าง หรือไม่เหมือนกัน ด้วยเหตุผลว่า IFRS มุ่งเน้นในเรื่องการรายงานงบการเงิน ส่วนมาตรฐานบัญชีไทย เป็นหลักเกณฑ์ในการบัญชีที่กบัญชี

3.2 ไม่แตกต่าง หรือเหมือนกัน ด้วยเหตุผลว่า มาตรฐานการบัญชีไทยอ้างอิงมาจากมาตรฐานการรายงานการเงินระหว่างประเทศ (IFRS)

3.3 มีความคล้ายกัน เนื่องจากมาตรฐานการบัญชีไทยปรับเปลี่ยนเลขฉบับมาจาก IAS ซึ่งบางฉบับที่ปรับเปลี่ยนแล้วและมีสาระสำคัญก็จะใช้ชื่อเรียกว่า “IFRS” แต่ถ้าปรับเปลี่ยนเพียงเล็กน้อย และไม่มีสาระสำคัญก็ยังคงใช้ชื่อเดิมคือ “IAS”

4. มาตรฐานการรายงานงบการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) ต่างจาก มาตรฐานการบัญชีนานาชาติ (IAS)

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้ให้ความเห็นที่แตกต่างกันไป ซึ่งแบ่งความคิดเห็นตามประเด็นได้ดังต่อไปนี้

4.1 ไม่แตกต่าง หรือเหมือนกัน เนื่องจากมาตรฐานการบัญชีนานาชาติ IAS ซึ่งออกโดย คณะกรรมการ IASC ที่มี การปรับปรุงถ้ามีสาระสำคัญและเปลี่ยนไปจากเดิมมาก ก็จะยกเลิกฉบับเก่า มาเป็นฉบับใหม่ โดยเรียกว่า IFRS นักบัญชีจึงมองว่ามันไม่แตกต่าง

4.2 แตกต่าง หรือไม่เหมือนกัน เนื่องจาก มาตรฐานการบัญชีไทย ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงานบัญชี ของ IAS มาใช้ และใช้สำหรับประเทศไทย ส่วน IFRS เป็นมาตรฐานการรายงานงบการเงินที่ใช้กันในต่างประเทศ

4.3 มีความคล้ายกัน อาจต่างกันในเรื่องของรูปแบบ IFRS เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับงบการเงินของธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะทางการเงิน งบกำไรขาดทุน เป็นต้น ซึ่งในงบการเงินจะแสดงด้วยรายการ สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น (ทุน) และงบกำไร (ขาดทุน) จะแสดงด้วยรายการ รายได้ และค่าใช้จ่าย

5. International federation of accountance (IFAC) คืออะไร มีบทบาทอย่างไรกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ในเรื่องนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีความคิดเป็นที่ตรงกัน คือ เป็นหน่วยงาน หรือ สหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ ที่เข้ามาควบคุมมาตรฐานการทำบัญชี และงานสอบบัญชี ควบคุมการปฏิบัติงานทางบัญชี เพื่อให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ โดยการออกกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ต่าง ๆ และผลักดันให้เป็นที่ยอมรับของทั่วโลก

6. คุณสมบัติของวิชาชีพนักบัญชีตามข้อกำหนดของ International education standard (IES)

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีส่วนใหญ่ เข้าใจถึงคุณสมบัติของนักบัญชีตามข้อกำหนดของ IES ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติ ซึ่งบางรายก็จำได้หมดว่ามีกี่ข้อ แต่บางรายก็จำได้ปะปน ซึ่งรวบรวมเป็นข้อ ๆ ดังนี้

6.1 กำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา

6.2 ต้องมีความรู้ทางบัญชี การเงินและวิชาที่เกี่ยวข้อง

6.3 ต้องมีทักษะด้านวิชาชีพ ทักษะด้านบุคคล ทักษะด้านการสื่อสาร และด้านการบริหารการจัดการธุรกิจ และองค์กร

6.4 ต้องมีคุณค่าและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ อยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม

- 6.5 ต้องมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ
- 6.6 ต้องสั่งสมประสบการณ์เชิงปฏิบัติงาน 6
- 6.7 ต้องสอบผ่านการประเมินความสามารถเชิงวิชาชีพ
- 6.8 ต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

#### 7. ความรับผิดชอบในการทำงานเชิงผู้ประกอบการวิชาชีพ

ผู้ประกอบการวิชาชีพทุกคนตระหนักถึงเรื่องจรรยาบรรณ แต่ในเรื่องการปฏิบัติจะทำได้หรือไม่ได้ก็เป็นอีกเรื่อง นักบัญชีท่านหนึ่งกล่าวว่า “ในการออกรับกับสภาวิชาชีพทุกครั้ง จะต้องมีการอบรมเรื่องจรรยาบรรณ ประมาณ 15-30 นาที เป็นอย่างน้อย” จากที่สัมภาษณ์ไม่มีใครเลยที่ปฏิบัติได้ครบทุกข้อ ส่วนใหญ่ปฏิบัติในเรื่องของความซื่อสัตย์ในวิชาชีพ รองมาก็จะเป็นการรักษาความลับของบริษัท ฯ

#### 8. ปัจจุบันผู้ประกอบการอาชีพบัญชี ยังขาดจรรยาบรรณ ในเรื่องใดมากที่สุด

ในการตอบคำถามข้อนี้ บางคนก็ตอบ แต่บางคนก็ไม่ได้ตอบ ดูเหมือนว่าเขาไม่อยากจะแสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ จึงเลี้ยงที่จะไม่ตอบ บางคนก็ตอบแบบเลี้ยง ๆ ไป แต่ก็พอจะสรุปและรวบรวมตามประเด็นดังต่อไปนี้

- 8.1 การขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเที่ยงธรรม เนื่องจากถูกกดดันจากผู้บริหาร เพราะผู้บริหารคือเจ้านายที่จ่ายเงินเดือน
- 8.2 ความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ผิดจรรยาบรรณในข้ออื่น ๆ
- 8.3 ต้องรักษาความลับของบริษัท ฯ
- 8.4 การแย่งงานในอาชีพนักบัญชีด้วยกัน

#### 9. ผู้บริหารให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาความรู้ การเพิ่มศักยภาพ ของบุคลากรบัญชี เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ส่วนมากผู้บริหารองค์กรจะให้ความสำคัญต่อบุคลากรบัญชี บางรายก็เป็นการรองรับ AEC แต่บางรายก็ไม่ใช่เพื่อ AEC แต่เป็นการส่งพนักงานไปอบรมทางด้านบัญชี ซึ่งเป็นการอบรมประจำปีอยู่แล้ว จากการเก็บข้อมูลพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญในเรื่องของกฎหมายภาษี กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี มาตรฐานการบัญชีที่เปลี่ยนแปลง หรือพนักงานคนใดที่ต้องการศึกษาต่อ ก็จะให้ใช้สิทธิในการลาเรียนได้

#### 10. โอกาส และอุปสรรคของนักบัญชีไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักบัญชีไทย มีทั้งโอกาส และอุปสรรค ซึ่งจากการสัมภาษณ์ พบว่า บางคนก็ว่าเป็นอุปสรรคอย่างเดียว บางคนก็ว่าเป็นโอกาสอย่างเดียว บางคนว่าเป็นทั้งโอกาส และอุปสรรค ซึ่งจับประเด็นได้ดังนี้

### โอกาส

1. นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน เมื่อมีการลงทุน การจ้างงานก็เกิด ทำให้เป็นโอกาสของของนักบัญชีไทยที่สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น
2. เป็นโอกาสที่นักบัญชีไทยสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กับนักบัญชีต่างชาติได้ ทำให้มีความรู้กว้างไกล
3. ทำให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีด้านระบบสารสนเทศทางบัญชี
4. นักบัญชีไทยสามารถเดินทางไปทำงานในกลุ่มประเทศอาเซียนได้ เนื่องจากว่าบางประเทศมีนักบัญชีอยู่อย่างจำกัด ไม่เพียงพอต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เช่น เวียดนาม ลาว พม่า กัมพูชา
5. ได้ร่วมงานกับกลุ่มธุรกิจที่มีความหลากหลาย และสามารถเลือกงานตามที่ตนเองถนัดได้

### อุปสรรค

1. ด้านการติดต่อสื่อสาร เช่น ภาษาอังกฤษ
  2. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศกับงานบัญชี
  3. การแข่งขันในอาชีพที่สูง
  4. ปัญหาค่าแรงงานที่สูง เพราะภาครัฐ เป็นผู้กำหนดอัตราค่าจ้าง
  5. ปัญหาของการเมืองในประเทศที่ยังไม่สงบ
  6. นักบัญชีวิชาชีพขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่มีความกล้า
  11. ทักษะของนักบัญชี ที่ควรพัฒนาเป็นอันดับแรก
- ทักษะที่ควรพัฒนาเป็นอันดับแรก คือการใช้ภาษาอังกฤษ ในการเก็บข้อมูล นักบัญชีส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าสิ่งที่นักบัญชีไทยยังด้อยอยู่มาก นั่นคือเรื่องของการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย มีความสามารถในการใช้ภาษาได้ดีกว่าไทย
12. ถ้าเราจะแข่งขันกับประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น ลาว พม่า เวียดนาม กัมพูชา เราต้องพัฒนาศักยภาพในด้าน

นักบัญชีส่วนใหญ่ให้ข้อคิดเห็นว่า ประเทศไทยมีนักบัญชีมืออาชีพหลายคนที่มีความรู้ความสามารถพอในการปฏิบัติงานด้านบัญชี ประกอบกับมาตรฐานการบัญชีไทย ได้มีการปรับให้สอดคล้องและใกล้เคียงกับมาตรฐานการบัญชีสากล ซึ่งเป็นที่ยอมรับของระดับประเทศ ตลาดวิชาชีพนักบัญชีไทยสามารถสู้กับประเทศในกลุ่ม CLMV ได้ แต่ประเทศไทยอาจจะป็นรอง สิงคโปร์ มาเลเซีย เพราะถ้าเราต้องเพิ่มศักยภาพเพื่อแข่งขันในกลุ่มประเทศอาเซียนแล้ว เราควรเพิ่มทักษะในเรื่องของการสื่อสาร นั่นคือ “ภาษาอังกฤษ”



## อภิปรายผลการวิจัย

จากการการศึกษาเรื่อง โอกาส และอุปสรรคของนักบัญชีชาวไทยในเขตจังหวัดชลบุรี จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สามารถนำเสนอเป็นประเด็นอภิปรายได้ดังนี้

1. โอกาส และอุปสรรคของนักบัญชีชาวไทยในเขตจังหวัดชลบุรี จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กล่าวได้ว่า “วิชาชีพบัญชี” ถือเป็นหนึ่งในสาขาที่จะเปิดเสรีในการค้าในกลุ่มประเทศอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 เพราะฉะนั้นเพื่อเป็นการรับมือ AEC นักวิชาชีพบัญชีต้องมีความรอบรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้น ซึ่งมีผลที่เกี่ยวข้องกับนักบัญชีหลาย ๆ ด้าน เช่น การเข้ามาทำงานในประเทศไทยของนักบัญชีในกลุ่มอาเซียน การที่มีนักลงทุนต่างชาติมาลงทุน เป็นต้น จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีผลกระทบทั้งด้าน โอกาส และอุปสรรค

1.1 ด้านโอกาส นับว่าเป็นโอกาสของของนักบัญชีไทย ที่จะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ในวิชาชีพบัญชีในกลุ่มประเทศอาเซียน การเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ จะทำให้เกิดการจ้างงาน เมื่อมีรายได้ดีความเป็นอยู่ก็จะดีขึ้น และอีกประการหนึ่ง นักบัญชีไทยสามารถเดินทางไปทำงานในกลุ่มประเทศอาเซียนได้ ซึ่งบางประเทศมีนักบัญชีอย่างจำกัด ไม่เพียงพอต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เช่น ลาว เวียดนาม พม่า กัมพูชา

1.2 ด้านอุปสรรค นักบัญชีไทยส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพ แต่ยังคงต้องมีปัญหาในเรื่องของการใช้ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญทำให้ไม่สามารถได้งานที่ดี จึงอาจถูกแย่งอาชีพจากนักบัญชีที่มีทักษะในเรื่องของภาษาอังกฤษ นอกจากนี้นักบัญชีไทยยังขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และประกอบกับการเมืองที่ยังไม่สงบ อาจทำให้นักลงทุนไม่กล้าเข้ามาลงทุนก็ได้

ตารางที่ 5-1 สรุป โอกาสและอุปสรรคของนักบัญชีชาวไทยในเขตจังหวัดชลบุรี

โอกาส	อุปสรรค
1. ได้แลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาชีพกับกลุ่มประชาคมอาเซียน	ปัญหาในการใช้ภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. เกิดการจ้างงานของนักลงทุนจากกลุ่มประชาคมอาเซียน	ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง
3. สามารถไปประกอบวิชาชีพบัญชีในกลุ่มประเทศอาเซียนได้	ปัญหาภายในประเทศที่ยังไม่สงบ อาจส่งผลต่อนักลงทุน

2. แนวทาง และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงกลยุทธ์ทางการตลาดของวิชาชีพบัญชี การพัฒนาองค์กร จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จากการสัมภาษณ์เจาะกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ บัญชี ซึ่งพิจารณาในภาพรวมพบว่า ปัญหาหลัก ๆ โดยสรุปรายละเอียดของปัญหา และแนวทาง แก้ไขดังนี้

#### ปัญหา

1. ปัญหาในเรื่องของการสื่อสารภาษาอังกฤษ ที่ผ่านมานักบัญชีส่วนใหญ่เน้นเรื่อง การอบรมมาตรฐานการบัญชีที่เปลี่ยนแปลงใหม่ และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี ซึ่ง ทำให้ไม่ได้รับการฝึกทักษะในเรื่องของภาษาอังกฤษ
2. ปัญหาในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีในการทำบัญชี เนื่องจากในปัจจุบัน ยังมีไม่ค่อยมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบจากเดิมเท่าไรนัก ซึ่งสาเหตุนี้ก็ได้ที่ทำให้เราไม่สามารถไปยืนอยู่ในระดับ กับ สิงคโปร์ และมาเลเซียได้
3. ปัญหาค่าแรงงานไทย มีอัตราสูงกว่าประเทศในกลุ่ม เวียดนาม ลาว พม่า กัมพูชา ซึ่ง นักลงทุนต่างชาติอาจจะจ้างแรงงานที่มีอัตราค่าจ้างต่ำ เพื่อเป็นการลดต้นทุน
4. ปัญหาทางด้านการเมืองที่ยังไม่สงบ อาจเป็นสาเหตุให้นักลงทุนต่างชาติ ต้องหยุดคิด ในเรื่องการมาลงทุนในประเทศไทย

#### แนวทางแก้ไขปัญหา

1. ปัญหาของภาษาอังกฤษ นักบัญชีต้องมีการฝึกทักษะในเรื่องของภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็น ภาษากลางในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยการเข้าศึกษาเพิ่มเติมหลักสูตรของภาษาอังกฤษ ไม่ว่าจะ เป็นเรื่อง ไวยากรณ์ บทสนทนา และการเขียน นอกจากนี้ยังต้องศึกษาในเรื่องศัพท์เฉพาะทาง ของบัญชีด้วย
2. ปัญหาการใช้เทคโนโลยี นักบัญชีส่วนใหญ่มีความรู้ในเรื่องของการใช้โปรแกรม บัญชี ในการบันทึกข้อมูล และนั่นเป็นเพียงพื้นฐานที่ได้เรียนมาตั้งแต่ระดับ อุดมศึกษา หรือระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แต่ในภาวะปัจจุบัน เทคโนโลยีได้ก้าวหน้าไปมาก เพราะฉะนั้น นักบัญชีทุกคนต้องสร้างสมประสบการณ์ โดยการ พัฒนาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น ในส่วนสารสนเทศนี้ ผู้วิจัยคิดว่า ภาครัฐ ควรให้การสนับสนุน โดยเข้ามาช่วยเหลือ เช่น อาจให้ทุนในศึกษาวิจัย หรือเรียนรู้ระบบ คอมพิวเตอร์กับการบัญชี ในประเทศที่เขามีความก้าวหน้ามากกว่าประเทศไทย
3. ปัญหาของค่าแรงงานไทยสูง มองในภาพรวมของประชากรทั้งประเทศ แนวทาง การแก้ไขปัญหานี้ อาจเป็นปัญหาระดับประเทศ ซึ่งต้องให้ภาครัฐเข้ามาช่วยแก้ไข ว่าทำ อย่างไรในระบบเศรษฐกิจ ระหว่างรายได้ กับค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่ของ

ประชากร ถ้ามองในแง่ของประชากรจะพบว่า รายได้เพิ่มขึ้น ค่าของเครื่องใช้ก็เพิ่มขึ้นตาม ซึ่งก็ทำให้รายได้ที่ขึ้นนั้น ไปชดเชยในส่วนของค่าใช้จ่ายนั่นเอง สรุปแล้วเหมือนไม่ได้ปรับอัตราค่าจ้าง ถ้ามองในแง่ ผู้ลงทุนหรือผู้ประกอบการในธุรกิจ SMEs ก็อาจจะอยู่ไม่ได้เนื่องด้วยมีต้นทุนที่สูง หลาย ๆ ธุรกิจต้องปิดตัวลง เพราะเรื่องของอัตราค่าจ้าง

4. ปัญหาของการเมือง ปัญหาของสังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก บุคคลทางชนชั้นทางสังคมมีความคิดเห็นที่แตกต่าง ผลกระทบของการชุมนุมที่เกิดขึ้น เป็นปัญหาและอุปสรรคอย่างมากในการประกอบธุรกิจ ปัญหาส่วนนี้เป็นปัญหาของคนในประเทศ ถึงแม้ภาครัฐจะมีนโยบายในการลดปัญหา แต่ก็ยังไม่สามารถจัดการได้ ผู้วิจัยคิดว่าปัญหานี้ต้องช่วยกันทั้งรัฐบาล และประชาชน ถ้ายังเป็นอย่างนี้ต่อไปเศรษฐกิจของประเทศอาจจะหยุดนิ่ง ไม่ก้าวหน้า

### ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา โอกาส และอุปสรรคของนักบัญชีไทยในเขตจังหวัดชลบุรี จากการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

#### ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

1. เพิ่มคุณภาพ และศักยภาพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในเขตจังหวัดชลบุรี ด้วยการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ตรงตามมาตรฐานวิชาชีพให้อยู่ในระดับสากล เช่น มาตรฐานการรายงานงบการเงินระหว่างประเทศ มาตรฐานการบัญชีนานาชาติ ที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
2. การเพิ่มทักษะ ในเรื่องของการใช้ภาษาอังกฤษ นักบัญชีส่วนใหญ่ควรต้องเร่งปรับปรุงพัฒนาตนเองในเรื่องของภาษาอังกฤษให้ดียิ่งขึ้นและอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ในการเปิดตลาดวิชาชีพด้านบริการ ในปี พ.ศ. 2558
3. การพัฒนาความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ให้เหมาะสมกับงานบัญชี เช่น อาจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องเทคนิคของระบบคอมพิวเตอร์ใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดทักษะคล่องตัวในการทำงาน
4. การสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง ในเรื่องของการมีความกล้าที่จะไปเผชิญโลกภายนอกด้วยความสามารถของตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยผู้อื่น เช่น ลองฝึกทดลองดูในการพูดภาษาอังกฤษ
5. เราควรต้องศึกษาเกี่ยวกับ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ศาสนา กฎหมายต่าง ๆ ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณี และความเป็นอยู่ของประชากรในกลุ่มอาเซียนด้วย

ตารางที่ 5-2 แนวทาง และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงกลยุทธ์ทางการตลาดของวิชาชีพบัญชี การพัฒนาองค์กร จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

ปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
1. ปัญหาด้านการสื่อสาร ภาษา	การฝึกทักษะ และการเพิ่มเติมในหลักสูตร รวมถึงศัพท์เฉพาะทางด้านบัญชี
2. ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางบัญชี	การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ นักบัญชี และสนับสนุนโดยภาครัฐในการ ส่งเสริมทุนวิจัย
3. ปัญหาด้านค่าแรงงาน	การแก้ไขปัญหาโดยภาครัฐในระบบเศรษฐกิจ เพื่อให้รายได้และรายจ่ายสัมพันธ์กัน โดยเข้ามา ควบคุมเรื่องของสินค้าอุปโภคและบริโภค
4. ปัญหาทางการเมืองในประเทศ	การลดปัญหาด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นเพื่อลด ภาวะเสี่ยงต่อการลงทุนในประเทศจากกลุ่ม ประชาคมอาเซียน

#### ข้อเสนอแนะสำหรับสภาวิชาชีพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ในปัจจุบันสภาวิชาชีพบัญชี ได้มีการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ระบบงานบัญชี หรือมาตรฐานบัญชีที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้มีความทันสมัยและ สอดคล้องกับระดับสากล แต่มีอยู่ 2 เรื่อง ที่สภาวิชาชีพยังมิได้เคยจัดอบรม หรือถ้ามีก็เป็นส่วน น้อยมาก หรือเป็นแนวทางในเรื่องของทฤษฎีเท่านั้น 2 เรื่องนี้ คือ การใช้ภาษาอังกฤษกับงานบัญชี ภาคปฏิบัติ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับงานบัญชีในภาคปฏิบัติ ผู้วิจัยคิดว่า ถ้านักวิชาชีพ บัญชี ได้เพิ่มทักษะใน 2 ประเด็นนี้ นักวิชาชีพบัญชีไทยคงสามารถไปยืนอยู่ระดับเดียวกับ สิงคโปร์ และมาเลเซีย แต่ถ้าเรายังไม่พัฒนาให้ดีขึ้นอาจมีบางประเทศในกลุ่มอาเซียน ก้าวนำเราไปอีก หนึ่งก้าวก็ได้ ผู้วิจัยอยากฝากข้อคิด 2 ประเด็นนี้ ให้ทางสภาวิชาชีพ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามาช่วยดูแลนักบัญชีไทยให้มีการพัฒนาเรื่องดังกล่าว ก่อนที่จะสายเกินแก้

2. รัฐบาลควรให้การสนับสนุน ในเรื่องของทุนการศึกษา ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ เทคโนโลยีสารสนเทศกับงานบัญชี และในเรื่องของทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อที่จะได้มาพัฒนา เยาวชนไทยในระดับอุดมศึกษา ให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพเมื่อไปประกอบวิชาชีพบัญชี

3. การพัฒนาคุณภาพของครู อาจารย์ ในระดับอุดมศึกษาของไทยในเรื่องของวิชาชีพ บัญชี จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถเพียงพอ และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพราะนั่นเป็นรากฐาน ในการประกอบอาชีพนักบัญชี

4. การพัฒนาคุณภาพในระดับอุดมศึกษาของไทยในด้านการติดต่อสื่อสาร การใช้ ICT การค้นคว้าหาความรู้จาก Internet ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ทางวิชาการกับนักศึกษาในกลุ่มอาเซียนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะทำให้เยาวชนของไทย มีความรู้ที่กว้างไกล

#### ข้อเสนอแนะเพื่อทำการศึกษาในครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ความตระหนักเพื่อการพัฒนาตนเอง เพื่อ ส่งเสริมให้เป็นผู้มีศักยภาพครบถ้วนทั้งด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางด้านวิชาชีพ ด้าน ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ด้าน ทักษะที่ดีในการปฏิบัติงาน และการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องอย่างไม่จบสิ้น เพื่อให้มีคุณสมบัติ เยี่ยงนักบัญชีมืออาชีพในระดับสากล

2. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างกระบวนการเรียนการสอนตามกรอบของ IES ให้มี ประสิทธิภาพ อันที่จะทำให้บัณฑิตมีคุณสมบัติเยี่ยงนักบัญชีมืออาชีพที่จะสร้างความพึงพอใจต่อ องค์กรที่บัณฑิตปฏิบัติงานและมีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานวิชาชีพในระดับสากล อันเป็นผลให้ บัณฑิตมีความพร้อมที่จะรับมือและเพิ่ม โอกาสเมื่อมีการเปิดเสรีการค้าตามกรอบของกลุ่ม ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน